

Sygn. akt II CZ 134/05

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lutego 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Tadeusz Żyznowski

w sprawie ze skargi S.O.

przy uczestnictwie [...]

o wznowienie postępowania w sprawie [...] Sądu Rejonowego w T.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 2 lutego 2006 r.,

zażalenia skarżącej

na postanowienie Sądu Okręgowego w P.

z dnia 5 września 2005 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie i przyznaje adwokatowi K.M. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych), podwyższoną o 22% stawkę podatku od towarów i usług, od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w P.

Uzasadnienie

Sąd drugiej instancji postanowieniem z dnia 5 września 2005 r. odrzucił skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, uzasadniając swoje rozstrzygnięcie brakiem ustawowej podstawy wznowienia. Sąd ten uznał, że nie zachodzi wskazywana przez skarżącą, a przewidziana w art. 401 pkt 2 k.p.c., podstawa wznowienia w postaci nieważności postępowania spowodowanej pozbawieniem skarżącej możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa. W ocenie Sądu skarżąca oraz jej pełnomocnik byli zawiadomieni o terminie rozprawy apelacyjnej w dniu 5 kwietnia 2004 r., a wcześniejsze złożenie przez skarżącą wniosku o odroczenie rozprawy i ustanowienie adwokata z urzędu nie stanowiły przeszkody do prowadzenia rozprawy po oddaleniu obu tych wniosków.

W zażaleniu na powyższe postanowienie żaląca wywodzi, że oparła skargę na ustawowej podstawie wznowienia skoro wykazała, że była pozbawiona możliwości działania przed Sądem odwoławczym, który przeprowadził rozprawę pod jej nieobecność, pomimo wniosku o odroczenie rozprawy, a nadto oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu bez sprawdzenia okoliczności faktycznych, niezbędnych do jej rozpatrzenia i bez wezwania strony do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

O nieważności postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości działania można mówić tylko wówczas, gdy strona została pozbawiona uprawnień procesowych wskutek wadliwego postępowania Sądu, a nie wtedy gdy strona na skutek własnego działania z uprawnień tych nie skorzystała, nie biorąc udziału w rozprawie, o terminie której została prawidłowo zawiadomiona. Środki procesowe mające na celu zagwarantowanie stronom ochronę ich praw powinny być przez strony wykorzystywane we właściwy sposób, służący rzeczywiście realizacji tych praw (zob. postanowienie SN z dnia 8 marca 2002 r. III CKN 461/99, LEX nr 54479). Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw w postępowaniu

sądowym oznacza sytuację, w której Sąd nie powinien w ogóle przystępować do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Chodzi tu jednak tylko o takie wypadki, gdy strona rzeczywiście obiektywnie była pozbawiona możliwości działania i obrony swych praw i w następstwie tego nie brała udziału w postępowaniu sądowym (zob. wyrok SN z dnia 13 czerwca 2002 r., sygn. V CKN 1057/00, LEX nr 55517).

W konkretnych okolicznościach sprawy skarżąca, mimo prawidłowego zawiadomienia jej o terminie rozprawy apelacyjnej, nie zechciała wziąć udziału w rozprawie. Powinna być również świadoma tego, że samo złożenie przez nią wniosków o odroczenie rozprawy i ustanowienie adwokata z urzędu nie może być przecież utożsamiane z obowiązkiem Sądu uwzględnienia tych wniosków. Sąd może uwzględnić wniosek o ustanowienie pełnomocnika, gdy jego udział w postępowaniu uzna za potrzebny. Uczestniczka zgłaszając taki wniosek powinna była liczyć się z ewentualnością jego nie uwzględnienia, a tym samym wziąć udział w rozprawie przed Sądem Okręgowym. Nie jest więc uzasadniony zarzut nieważności postępowania apelacyjnego, gdyż to tylko od samej uczestniczki zależało czy zechce wziąć udział w rozprawie (zob. postanowienie SN z dnia 10 października 2003 r., sygn. II CK 161/03, LEX nr 148620). Uczestniczka nie wykazała więc, aby została pozbawiona możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa przez Sąd odwoławczy, a brak tej przesłanki przesądza o bezzasadności zarzutu naruszenia art. 401 pkt 2 k.p.c.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie § 19 i § 20 oraz na podstawie § 6 pkt 2, § 13 ust. 2 pkt 2 i § 2 pkt 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).